

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie

Názov školy: Materská škola Senická cesta 82, Banská Bystrica

Obdobie plánu: školský rok 2025/2026

I. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

Stručný popis, ako škola uplatňuje jednotlivé Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (s uplatňovaním, ktorých Štandardov má ŠaSZ dobrú prax a pri uplatňovaní, ktorých Štandardov identifikuje nedostatky, a v čom sú ich príčiny)

Materská škola je jednotriedna a heterogénna, kde sú deti vekovo zmiešané. Rôznorodé vekové zloženie detí umožňuje vzájomné učenie sa detí, vedie ku pomoci starších mladším a zároveň to podporuje lepšie osvojovanie si zručností a vedomostí u mladších detí. Nové deti vstupujú do zabehnutého prostredia, ktorého dianie sa pohybuje v rámci dohodnutých pravidiel, ktoré spoločne precvičujeme rôznymi spôsobmi a formami na dennej báze po dobu šiestich týždňov (viď metodika podľa Karen Pearse „Ako začať školský rok“).

V triede prebiehajú individuálne formy vzdelávania (práca s Montessori materiálom) ako aj skupinové formy (rôzne hry, cvičenia ladnosti a zdvorilosti, ranné kruhy, pohybové aktivity). Základným výchovným prostriedkom je slobodne zvolená činnosť, ktorá vychádza z potrieb dieťaťa, nie je nanútená zvonku. Ak sa dieťa rozhodne pre určitú aktivitu/prácu, vykonáva ju tak ako potrebuje, no je povinné dodržiavať vopred dohodnuté pravidlá.

Špecifikom práce v našej materskej škole je trojhodinový pracovný cyklus, kedy si každé dieťa spontánne vyberá materiál a hľadá podnety pre vlastnú prácu. Počas pracovného cyklu sa môžu deti rozhodovať pre samostatnú prácu, vo dvojici alebo aj pre skupinové aktivity.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie:

K základným prvkom kultúry našej materskej školy patrí sloboda a otvorenosť, ktorá je založená:

- Na chápanom a rešpektujúcom prístupe
- Na dôvere a dodržiavaní pravidiel
- Na zodpovednosti a nesení následkov za svoje činy
- Na tolerancii a kultúre myslenia, konania a znášanlivosti
- Na vzájomnej úcte a nezávislosti
- Na rovnosti
- Na tvorivosti a sebarealizácii.

Hlavný cieľ: Zabezpečiť rovnaký prístup k vzdelaniu pre všetky deti bez ohľadu na ich etnický pôvod, sociálny status, zdravotné znevýhodnenie alebo iné faktory. Škola si stanovuje cieľ vytvárať prostredie, v ktorom má každé dieťa rovnaké príležitosti na úspech a kde sa eliminuje akákoľvek forma segregácie.

Tento cieľ zahŕňa:

- Implementáciu inkluzívnych vyučovacích metód, ktoré zohľadňujú rôznorodé potreby detí.
- Rovnomerné rozdelenie detí do tried a zabránenie vzniku homogénnych skupín na základe sociálnych a etnických faktorov.
- Posilnenie spolupráce medzi školou, rodičmi a komunitou v prospech inkluzívneho vzdelávania.
- Zavedenie pravidelného monitorovania a hodnotenia úspešnosti opatrení na elimináciu segregácie.
- Vytvorenie bezpečného a rešpektujúceho prostredia, kde každé dieťa cíti akceptáciu a podporu.

Uplatňovanie štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní znamená pre organizáciu zavedenie a dodržiavanie pravidiel, princípov a postupov na predchádzanie segregácie, identifikáciu rizika segregácie, či nápravu identifikovaného segregáčného konania. Dokumentami školy, ktoré majú zakotvenú rovnosť vzdelávania, inkluzívne princípy, zákaz segregácie a diskriminácie, podporné opatrenia sú školský poriadok, školský vzdelávací program, pracovný poriadok, či webstránka školy. Všetci pedagogickí aj nepedagogickí zamestnanci školy zdieľajú presvedčenie, že je prioritou rozvíjať všetky deti, bez ohľadu na ich individuálne predpoklady, sociálny a etnický pôvod, či kultúru. Celý kolektív pracuje komplementárne, odovzdáva si navzájom skúsenosti a informácie o deťoch a ich špecifikách, ktoré je potrebné zohľadňovať. Organizácia za týmto účelom spolupracuje s viacerými inštitúciami, ktoré sú uvedené v bode IV. Podpora a spolupráca.

II. Ciele a vízia plánu

Krátkodobé alebo dlhodobé ciele, ktoré škola chce dosiahnuť v oblasti zabezpečenia rovnakého prístupu k vzdelávaniu.

Vlastné ciele výchovy a vzdelávania detí z pohľadu inklúzie (desegregácie):

- uľahčiť plynulú adaptáciu na nové prostredie,
- pomôcť dieťaťu rozvíjať sa podľa jeho individuálnych potrieb, v súlade s humánnymi tendenciami a senzitívnymi obdobiami,
- umožniť dieťaťu orientáciu v základných mravných hodnotách a na základe vnútorného prijatia sa s nimi stotožňovať,
- podporovať rozvoj vlastnej identity,
- sebazpoznaním a poznaním iných pomôcť dieťaťu chápať význam spolupráce a porozumenia,
- naučiť dieťa vyjadrovať svoje vlastné pocity, názory a postoje,
- umožniť dieťaťu postarať sa o seba, o svoje prostredie a získať tak pocit sebaúcty a sebaistoty,
- viesť deti k slobodnému rozhodovaniu sa a zodpovednosti za vlastnú prácu,
- viesť deti k pozitívnemu vzťahu k životnému prostrediu, za ktoré sme zodpovední,

- zlepšovať sociálnu aktivitu detí a ich schopnosť porozumieť sociálnym vzťahom v skupine detí,
- napĺňať detskú potrebu sociálneho kontaktu s deťmi i s dospelými,
- naučiť deti pravej slobode, správne mu pochopeniu hraníc a vnútornej disciplíny.

Krátkodobé ciele (do 6 mesiacov)

- Vytvorenie inkluzívnej stratégie do 6 mesiacov
- Organizovanie prvých školení učiteľov o inkluzívnych metódach
- Vypracovanie smernice proti segregácii
- Uskutočnenie prvých stretnutí s rodičmi o inklúzii

Strednodobé ciele (1 – 2 roky)

- Implementácia mechanizmu spätnej väzby pre rodičov a učiteľov
- Zabezpečenie pravidelného monitorovania a hodnotenia rozdelenia detí do tried
- Získanie podpory od miestnych samospráv a mimovládnych organizácií
- Posilnenie spolupráce so školskými psychológmi a poradenskými centrami

Dlhodobé ciele (3+ roky)

- Trvalé zavedenie inkluzívnych opatrení do školských procesov
- Zmeny v prístupe k hodnoteniu detí s rôznymi potrebami
- Systematické vzdelávanie učiteľov a zamestnancov v oblasti inklúzie
- Vytvorenie udržateľnej inkluzívnej kultúry školy

Víziou je zabezpečiť rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých bez akejkoľvek formy segregácie. Hlavným cieľom je udržiavať, vytvárať a neustále zlepšovať priaznivé podmienky na vzdelávanie, osobnostný a sociálny rast detí s cieľom ich sociálnej inklúzie a osobnostnej integrity.

III. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie

Konkrétne opatrenia (napr. podľa Časti B Metodickéj príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní) a časový harmonogram rozvrhnutia aktivít a určenie zodpovedností za ich plnenie:

Denne je naším poslaním spoločný rast a kvalita života všetkých detí bez rozdielu. A slovami Márie Montessori je pre nás poslanie cesta, na ktorej sa slabí stávajú silnejšími, a kde sa silní zdokonaľujú.

Oblasť	Opatrenie	Popis aktivít	Zodpovednosť	Termín
Stratégia	Vytvorenie inkluzívnej stratégie školy	Zavedenie školského plánu na prevenciu segregácie	Štatutár	Priebežne, začiatok v šk. roku 2025/2026
Vzdelávanie	Zabezpečenie pravidelného vzdelávania zamestnancov prostredníctvom odborných podkladov, otestovanie znalostí zamestnancov	Pravidelné školenia na tému inklúzie a antidiskriminácie	Zástupca riaditeľa	Priebežne 1 - krát ročne, začiatok v 1. polroku šk. roku 2025/2026
Spolupráca s rodičmi	Spoločné rekreačné, športové a kultúrne podujatia	Spoločné akcie, tvorivé dielne, rodičovské kluby, podpora dôvery	Pedagogický zbor	Priebežne počas roka
Materiály	Zvyšovanie povedomia u zamestnancov, detí a rodičov	Poskytovanie odborných materiálov zamestnancov, rodičom	Triedni učitelia	Priebežne 1 - krát ročne, začiatok v 1. polroku šk. roku 2025/2026
Sociálna desegregácia	Zavedenie inkluzívnych tímov	Špec. pedagógovia, asistent učiteľa, špec. Psychológ, spolupráca so spoločnosťou osobnyudaj.sk, s.r.o.	Riaditeľka	1.polrok 2025/2026
Monitorovanie	Monitorovanie rozdelenia detí do tried	Zabezpečenie rovnomerného rozdelenia detí bez diskriminácie	Zástupca riaditeľa	Priebežne, začiatok v šk. roku 2025/2026
Spätná väzba	Vytvorenie mechanizmu spätnej väzby	Zavedenie anonymného hlásenia segregácie	Vedenie	Vždy pri ukončení prvého polrok a pri ukončení druhého polroka

IV. Podpora a spolupráca

Identifikácia partnerov, ktorí môžu škole pomôcť (napr. NIVAM, neziskové organizácie,) a zapojenie rodičov a komunity (napr. informačné stretnutia).

Spolupracujeme:

- Montessori institute Prague
- Montessori CZ
- Slovenská asociácia Montessori, Bratislava
- MONTE PLUS, OZ Bernolákovo
- MŠ Montessori, Banská Bystrica
- MŠ Montessori Jablonec nad Nisou, CZ

Identifikácia partnerov:

- **NIVAM** – metodická podpora pri zavádzaní inkluzívnych prístupov, odborné vzdelávanie
- **Zriaďovateľ** – zabezpečenie personálnych a finančných podmienok pre inkluzívne opatrenia
- **Centrum poradenstva a prevencie** - diagnostika a podpora rozvoja detí
- **ÚPSVaR** - v oblasti podpory rodín a detí
- **spoločnosť osobnyudaj.sk, s.r.o.** – zabezpečenie školení pre zamestnancov, zabezpečenia poradenstva a vypracovanie podporných materiálov
- **Zapojenie rodičov a komunity**
- **Pravidelné celoškolské aktivity** a v prípade potreby individuálne stretnutia s rodičmi
- **Vzdelávacie aktivity školy pre rodičov**
- **Podporné aktivity pre školu** v spolupráci s rodičmi a komunitou
Aktívne zapájanie sa do komunitných akcií

Užitočné odkazy na odborné materiály pre školy a zriaďovateľov k desegregácii -

<https://www.minedu.sk/odborne-materialy-pre-skoly-azriaďovateľov-kdesegregácii/> Nižšie uvedené metodické materiály môžu pri aktívnej činnosti školy, školského zariadenia a jeho zriaďovateľa prispieť k prevencii a odbúraní segregovaného vzdelávania a k zabezpečeniu rovnakého prístupu k vzdelávaniu.

Metodické a strategické materiály MŠVVaM SR a jeho priamo riadených organizácií:

- [Metodická príručka desegregácie - 2. aktualizované vydanie platné od 1.1.2025](#) (MŠVVaM SR, 2024)
- [Metodická príručka desegregácie - 2. aktualizované vydanie v maďarskom jazyku](#) (MŠVVaM SR, 2024)
- [Spolu v jednej lavici](#) (MŠVVaŠ SR, 2022)
- [Metodika podporujúca inkluzívne vzdelávanie v školách](#) (ŠPÚ, 2015)
- [Multikultúrna výchova v predprimárnom vzdelávaní](#) (MPC, 2014)
- [Učíme sa žiť v pestrom svete](#) (MPC, 2008)
- [Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru](#) (ŠPÚ)

- Vzdelávací a metodologický portál: [Spolu • Together • Jekhetane](#) (ŠPÚ) • [Internetový portál: Vzdelávanie 21. storočia](#) (NIVaM)

Inšpiratívne materiály na podporu tolerancie, inklúzie a rozmanitosti

- [Sprievodca wellbeingom v školskom prostredí](#) (ŠŠI, 2023)
 - [Index inklúzie](#) (NDS, 2019)
 - [Mýty a fakty o Rómoch](#) (Človek v ohrození, 2018)
 - [Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru](#) (Rada Európy, 2018)
 - [Metodický výklad pre efektívne uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie \(3D\)](#) (ÚSVRK, 2018)
 - [Desegregace.cz](#) (PAQ Research)
 - [Príručky: Školy, ktoré menia svet](#) (IPAO, 2017 – 2023)
 - [Fighting school segregation in Europe through inclusive education](#) (Council of Europe, 2017)
 - [My s nimi a oni s nami](#) (Človek v ohrození, 2015)
 - [Chance for Children Foundation: Manuál boje proti segregaci romských dětí v předškolním a základním vzdělávání](#) (Nadace Šance Detěm, 2013)
 - [Segregácia alebo inklúzia Rómov vo vzdelávaní: Voľba pre školy?](#) (OSF, 2012)
 - [Výchova k tolerancii hrou](#) (PDCS, 2007)
-
- Lore Anderlik: Cesta k inkluzi (Úvahy z praxe a pro praxi), 2014
 - Lore Anderlik: Jedna cesta pro všechny, 2019